

Rhif - WG25096

Llywodraeth Cymru

Dogfen Ymgynghori

Amcanion Cydraddoldeb Drafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020

Dyddiad cyhoeddi: **20/04/2015**

Ymatebion erbyn: **10/07/2015**

Yr hyn yr hoffem i chi ei ddweud wrthym

**Ffurflen Ymateb i'r
Ymgynghoriad**

Eich enw: **Ashleigh Dunn**
**Cyfarwyddwr Gweithredol Datblygu Sefydliadol a
Rheoli Pobl**

Sefydliad (lle bo'n berthnasol): **Cyfoeth Naturiol
Cymru**

e-bost / rhif ffôn: **0300 065 3000**
(Llun-Gwe, 8am-6pm)

Eich cyfeiriad: **Cyfoeth Naturiol Cymru
Tŷ Cambria
29 Heol Casnewydd
Caerdydd
CF24 0TP**

Mae'n debygol y bydd ymatebion i ymgynghoriadau yn cael eu cyhoeddi - ar y rhyngwyd neu mewn adroddiad. Pe bai'n well gennych i'ch ymateb gael ei gadw'n gyfrinachol, ticiwch y blwch:

Amcanion Cyfredol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol - 2012-2015

Rhan A

Isod, rhestrir yr Amcanion Cydraddoldeb cyfredol a'r cwestiynau yr hoffem i chi eu hystyried. Hwn yw'ch cyfle chi i ddylanwadu ar Amcanion Cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cynllun Cydraddoldeb Strategol a fydd ar waith dros y pedair blynedd nesaf (2016-2020). Rydym yn sylweddoli bod nifer o anghydraddoldebau wedi'u gwreiddio'n ddwfn a bydd yn cymryd sawl blwyddyn i'w dileu. Am y rheswm hwn, efallai na fyddwch yn teimlo bod y blaenoriaethau wedi newid er 2012. Felly, rydym yn gofyn am eich barn ynghylch a ddylid cadw neu newid yr Amcanion Cydraddoldeb presennol a/neu a ddylem gynnwys blaenoriaethau eraill.

Amcan 1

Atgyfnerthu gwasanaethau cyngor, gwybodaeth ac eiriolaeth er mwyn helpu unigolion â nodweddion gwarchoddedig i ddeall ac arfer eu hawliau ac i wneud dewisiadau hyddysg.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-20.

Yn ystod cyfnod y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CAS) 2012-16, archwiliodd Llywodraeth Cymru pa wasanaethau cyngor, gwybodaeth ac eiriolaeth oedd ar gael i bobl â nodweddion gwarchoddedig.

Yn dilyn y gwaith hwn, rydym o'r farn y byddai'r canfyddiadau yn elwa o gael eu canoli fel y gall sefydliadau'r sector cyhoeddus gyfrannu ymhellach at y gwaith hwn a defnyddio'r wybodaeth trwy "hwb" canolog ar gyfer sefydliadau cyhoeddus.

Mae CNC yn teimlo y byddai'r dull hwn yn fodd i gryfhau'r rhwydwaith cydraddoldeb ar draws Cymru ac yn rhoi mwy o gysondeb i bobl Cymru.

Amcan 2

Gweithio gyda phartneriaid i nodi achosion gwahaniaethau mewn cyflog a chyflogaeth sy'n gysylltiedig â rhyw, ethnigrwydd ac anabledd.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth yn un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru yn 2016-20.

Gellid ychwanegu "gwahaniaethau ac anghyfartaleddau" at eiriad yr amcan am fod un yn aml yn achosi'r llall a byddai'n fwy cynhwysol.

Mae CNC hefyd yn credu y byddai'n fuddiol cynnwys nodwedd warchoddedig o oedran yn benodol yn yr amcan dros gyfnod y pedair blynedd nesaf.

Amcan 3

Lleihau nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET).

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-20.

Gallai'r adolygiad hwn o'r Cynllun Addysg Sengl fod yn gyfle da i ystyried nifer y bobl sydd yn y grwpiau hŷn, megis y rhai rhwng 25 a 50 oed a'r rhai dros 50 oed - yn enwedig gan ein bod bellach yn gweld twf yn y boblogaeth sy'n heneiddio a all gael cryn effaith ar wasanaethau cyhoeddus.

Amcan 4

Lleihau nifer yr achosion o bob math o drais yn erbyn merched, cam-drin yn y cartref, trais er 'anrhydedd', troseddau casineb, bwlio a cham-drin pobl hŷn.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Dim sylw ar Amcan 4.

Amcan 5

Mynd i'r afael â rhwystrau a chefnogi pobl anabl er mwyn iddynt allu byw'n annibynnol a gwneud dewisiadau a rheoli eu bywydau bob dydd.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-20.

Gellid ychwanegu at eiriad yr amcan neu ei ailysgrifennu fel bod ei ddehongliad yn golygu mwy na sefyllfa byw y person anabl yn unig, am fod yr ystyr yn ehangach na hyn.

Mae geiriad yr amcan cyfredol yn cyfeirio at bobl anabl fel "iddynt" yn y fersiwn Gymraeg a "they" yn y fersiwn Saesneg.

Mae Amcan 5 yn cysylltu'n agos iawn ag Amcan 6 a gellid o bosibl eu huno.

Amcan 6

Sicrhau bod anghenion defnyddwyr gwasanaethau wrth wraidd prosesau darparu gwasanaethau cyhoeddus allweddol, yn enwedig gwasanaethau iechyd, tai a gofal cymdeithasol, fel eu bod yn ymateb i anghenion pobl â nodweddion gwarchoddedig.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-20 er bod yr amcan hwn ar hyn o bryd yn benodol i iechyd, tai a gwasanaethau cymdeithasol.

Gellid cynnwys cyfeiriad penodol yng Nghynllun Addysg Sengl Llywodraeth Cymru 2016-20 i gynnwys darparwyr gwasanaethau eraill megis CNC. Mae cydweithio i annog pobl i ddefnyddio'r amgylchedd naturiol yn allweddol.

Mae cymryd rhan mewn gweithgareddau hamdden yn yr awyr agored yn aml wedi'i gyfyngu gan incwm, gallu a mynediad at gyfleoedd, ond gall yr awyr agored gynnig cyfleoedd i bawb; a gall mentrau hyrwyddo, cyfleusterau a chyfleoedd mynediad priodol wella cynhwysiant cymdeithasol.

Amcan 7

Gwella gweithgarwch ymgysylltu â grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a sicrhau eu bod yn cymryd mwy o ran mewn penodiadau cyhoeddus.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cytuno y dylai'r mater hwn barhau i gael blaenoriaeth fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-20.

Cyn hir, bydd Llywodraeth Cymru yn chwilio am Aelodau Bwrdd newydd ar gyfer CNC er mwyn helpu ein sefydliad i symud ymlaen.

Trefnodd CNC dri digwyddiad "Dewch at y Bwrdd" ym Merthyr, Llandudno ac Aberystwyth yn gynnar yn 2015. Y nod allweddol oedd denu ceisiadau gan bobl o bob cefndir, er mwyn i fyrddau cyrff cyhoeddus fod yn fwy cynrychioliadol o boblogaeth amrywiol Cymru.

Rhoddodd y digwyddiadau gyfle i bobl gael gwybod mwy am sut i ddod yn Aelod o Fwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru a'r hyn sydd ynghlwm â hynny; gobeithir yn fawr y bydd y recriwtio dilynol yn adlewyrchu hyn gan arwain at gydbwysedd rhwng y rhywiau ar ein Bwrdd.

Amcan 8

Mae'r amcan hwn yn ystyried y rhwystrau cydraddoldeb mewnol i staff Llywodraeth Cymru.

Creu gweithle mwy cynhwysol sy'n hyrwyddo cyfle cyfartal i staff â nodweddion gwarchoddedig drwy wella gweithgarwch ymgysylltu â chyflogeion a chodi ymwybyddiaeth o gyfleoedd dysgu a datblygu sydd ar gael i bob aelod o staff.

1. A ydych yn credu y dylid parhau i roi blaenoriaeth i'r mater hwn fel un o amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-2020?
2. Os ydych yn credu hynny, a ydych yn credu bod angen ei ddiweddarau ac, os felly, sut?
3. Os nad ydych yn credu ei fod yn flaenoriaeth mwyach fel amcan cydraddoldeb, eglurwch pam.

Mae CNC yn cefnogi hyn.

A ydych yn credu y dylid pennu unrhyw Amcanion Cydraddoldeb eraill, naill ai yn lle'r rhai a geir yn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol cyfredol neu'n ychwanegol atynt? Os felly, pa amcanion eraill y dylid eu pennu?

Dim

Rydym wedi gofyn nifer o gwestiynau penodol. Os hoffech godi materion cysylltiedig nad ydym wedi'u trafod yn benodol, gallwch wneud hynny gan ddefnyddio'r gofod hwn.

Nodwch unrhyw faterion eraill yma:

Dim

Adran B

Nid ydym yn ystyried ei bod yn briodol i ni lenwi adran B.

Rydym hefyd am glywed eich barn am y prif broblemau ac anawsterau y mae unigolion yng Nghymru'n eu hwynebu heddiw, a hynny o ran y bobl â nodweddion gwarchoddedig a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw a chyfeiriadedd rhywiol). Bydd eich barn yn helpu Llywodraeth Cymru i bennu'r prif feysydd y mae angen gweithredu ynddynt. Bydd hefyd yn cyfrannu at y gwaith o lunio'r Amcanion Cydraddoldeb a fydd yn gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl.

Isod, amlinellir rhai o'r meysydd sy'n aml yn destun pryder. Mae croeso i chi roi enghreifftiau ychwanegol eraill o'r problemau/anawsterau y gall pobl fod yn eu hwynebu yn yr adran sylwadau.

1a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd eu hoedran?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch).....	

1b Eglurwch eich ateb:

2a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd anabledd?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

2b Eglurwch eich ateb:

3a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd ailbennu rhywedd?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

3b Eglurwch eich ateb:

4a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd priodas a phartneriaeth sifil?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

4b Eglurwch eich ateb:

5a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd beichiogrwydd a mamolaeth?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

5b Eglurwch eich ateb:

6a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd eu hil?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

6b Eglurwch eich ateb:

7a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd eu crefydd, eu cred a/neu oherwydd nad ydynt yn credu?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

7b Eglurwch eich ateb:

8a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd eu rhyw (rhywedd)?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

8b Eglurwch eich ateb:

9a Yn eich barn chi, ym mha rai o'r meysydd isod y mae pobl yng Nghymru'n wynebu problemau / anawsterau oherwydd eu cyfeiriadedd rhywiol?

Iechyd	ie / na
Addysg	ie / na
Tai	ie / na
Mynediad at drafnidiaeth	ie / na
Troseddu a Chyfiawnder Troseddol	ie / na
Y gallu i ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt	ie / na
Gweithgareddau Cymdeithasol a Hamdden	ie / na
Mynediad at Ofal a Chymorth	ie / na
Cyflogaeth	ie / na
Arall (nodwch):.....	

9b Eglurwch eich ateb:

10. O ran y problemau / anawsterau a bennwyd gennych, nodwch un peth y byddai modd i Lywodraeth Cymru ei wneud i sicrhau'r gwahaniaeth mwyaf.

